

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Trg sv. Petra

Srijeda, 5. travnja 2023.

[Multimedia]

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Prošle nedjelje u liturgiji smo slušali Gospodinovu Muku. Ona završava ovim riječima: „zapečate kamen“ (Mt 27, 66): čini se da je sve gotovo. Za Isusove učenike ta kamena gromada označava *kraj svake nade*. Učitelj je raspet, ubijen na najokrutniji i najponižavajući način, obješen van grada na zloglasno mučilo: javni neuspjeh, najgori mogući svršetak – u to doba je bio najgori. Ta klonulost duhom koja je tištala učenike nije nepoznata ni nama danas. I u nama se roje turobne misli i osjećaji frustracije: otkud tolika ravnodušnost prema Bogu? Zanimljivo je to: otkud tolika ravnodušnost prema Bogu? Zašto je toliko zla u svijetu? Sami vidite koliko je zla u svijetu. Zašto nejednakosti nastavljaju rasti, a željeni mir ne dolazi? Zašto smo tako skloni ratu, skloni tome da činimo zlo jedan drugom? Koliko samo rasplnutih očekivanja, koliko razočaranja u srcu svakog pojedinca! Nadalje, taj osjećaj da su prošla vremena bila bolja i da u svijetu, a možda čak i u Crkvi, nije kao što je nekad bilo... Riječju, kao da je i danas na nadu navaljen kamen nepovjerenja. Pozivam danas svakoga od vas da razmišljate o ovome: gdje je tvoja nada? Imaš li živu nadu ili si je zapečatio, ili je držiš u ladici kao neku uspomenu? Potiče li te tvoja nada da se pokreneš ili je tek romantična uspomena kao neka stvar koja ne postoji? Gdje je danas tvoja nada?

U srcu učenika ostala je urezana jedna slika: *križ*. Tamo je sve svršeno. Tu je zgusnut svršetak svega. Ali nedugo nakon toga otkrit će upravo u križu novi početak. Draga braćo i sestre, Božja nada se rađa tako, rađa se i ponovno rađa u tamnim rupama naših iznevjerenih očekivanja. Ona, istinska nada, nikad ne razočarava. Sjetimo se upravo križa: od najužasnije sprave za mučenje

Bog je načinio najveći znak ljubavi. To drvo smrti, koje je postalo stablom života, podsjeća nas da Božji počeci često počinju s našim svršecima. Tako On voli činiti čudesa. Uprimo, dakle, *danas svoj pogled u stablo križa kako bi u nama niknula nada*: ta svakodnevna krepost, ta tiha, ponizna krepost, ali krepost koja nas drži na nogama, koja nam pomaže ići naprijed. Bez nade se ne može živjeti. Razmislimo: gdje je moja nada? *Uprimo danas svoj pogled u stablo križa kako bi u nama niknula nada*: da bismo ozdravili od tuge – koliko je samo tužnih ljudi... Još dok sam mogao na ulicu, sad više ne mogu jer mi ne daju, ali dok sam mogao na ulicu u drugim biskupijama, volio sam gledati pogled ljudi. Koliko tužnih pogleda! Tužni ljudi, ljudi koji pričaju sami sa sobom, ljudi koji hodaju sami i pričaju na mobitel, ali bez mira, bez nade. Gdje je tvoja nada danas? Treba nam malo nade da ozdravimo od tuge od koje bolujemo, od ogorčenosti kojom trujemo Crkvu i svijet. Braćo i sestre, pogledajmo Raspetoga. I što vidimo? Vidimo *Isusa gola, Isusa svučena, Isusa ranjena, Isusa mučena*. Je li to kraj svega? Tu je naša nada.

Promotrimo, dakle, kako se u ta dva vida nada, koja naizgled umire, ponovno rađa. Prije svega vidimo *Isusa svučenog*: naime, „pošto ga razapeše, *razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocku*“ (r. 35). Razodjeveni Bog: On kojim ima sve dopušta da ga se liši svega. Ali to poniženje je put otkupljenja. Bog pobjeđuje tako naše privide. Nama je, naime, teško ogoliti se, biti istinoljubivi; uvijek pokušavamo zastrijeti istinu zato što nam se ne sviđa; zaodijevamo se vanjštinom koju tražimo i njegujemo, stavljamo na sebe maske kako bi se kamuflirali i pokazali boljima nego što jesmo. To je uljepšavanje pomalo ušlo u naviku: našminkana nutrina, izgledati bolje od drugih... Mislimo da je važno razmetati se, pokazivati se, tako da drugi govore dobro o nama. I kitimo se izvanjskim, površnim stvarima; ali tako ne nalazimo mir. Kasnije šminke nestane i vidiš u zrcalu svoje ne previše lijepo, ali pravo lice, lice koje Bog voli, ne ono uljepšano. Isus lišen svega podsjeća nas da se nada ponovno rađa kad pogledamo istinu u oči – reći samom sebi istinu – kad odbacimo dvoličnosti, kad se oslobodimo mirnog suživota s našim lažima. Ponekad smo toliko naviknuti govoriti sebi laži da živimo s lažima kao da su istine i na kraju smo zatrovani našim lažima. To je potrebno: vratiti se srcu, onom bitnom, jednostavnom životu, lišenom tolikih beskorisnih stvari, koje su nadomjesci nade. Danas, kad je sve kompleksno i postoji opasnost da se izgubi nit, treba nam jednostavnost, potrebno nam je da ponovno otkrijemo vrijednost trezvenosti, vrijednost odricanja, da očistimo ono što onečišćuje srce i čini nas tužnima. Svaki se od nas može sjetiti neke beskorisne stvari koje se može osloboditi kako bi ponovno pronašao samog sebe. Razmisli, koliko beskorisnih stvari! Ovdje u Svetoj Marti, gdje stanujem – to je hotel za mnoge ljude – pronio se glas da bi bilo lijepo za ovaj Veliki tjedan zaviriti u ormar i izvući iz njega stvari koje ne koristimo... ne možete ni zamisliti koliko je toga! Lijepo je lišiti se nepotrebnih stvari. I to je otišlo siromašnima, ljudima koji su u potrebi. I mi imamo mnoge beskorisne stvari u srcu – i izvan njega. Zavirite u svoj ormar, slobodno zavirite. Ovo je korisno, ovo beskorisno... i očistite ga. Zavirite u ormar duše: koliko je tamo beskorisnih stvari, koliko glupih iluzija. Vratimo se jednostavnosti, pravim stvarima, za koje nije potrebno uljepšavanje. Eto lijepe vježbe!

Upravimo drugi pogled u Raspetoga i vidimo *Isusa ranjena*. Križ pokazuje čavle koji mu probijaju ruke i noge, probodeni bok. Ali ranama tijela se pridodaju rane duše: kolika tjeskoba! Isus je sâm:

izdan, predan i zanižkan od svojih, od svojih prijatelja, pa i od svojih učenika, osuđen od vjerske i građanske vlasti, izopćen, Isus se čak osjeća napuštenim od Boga (usp. r. 46). Na križu se, k tome, pojavljuje razlog osude: „Ovo je Isus, kralj židovski“ (r. 37). To je izrugivanje: On, koji je pobjegao kad su ga htjeli zakraljiti (usp. *Iv* 6, 15) osuđen je kao onaj koji se pravio kraljem; premda nije počinio nikakav zločin, raspet je između dvojice zločinaca i nasilnik je Baraba narodu bio draži od njega (usp. *Mt* 27, 15-21). Ukratko, Isus je ranjen u tijelu i duši. Pitam se: kako to pomaže našoj nadi? Tako, Isus gol, lišen svega, svega: što to govori mojoj nadi, kako mi pomaže?

I mi smo ranjeni: tko nije ranjen u životu? I mnogo puta, skrivene rane koje skrivamo zbog srama. Tko ne nosi ožiljke prošlih izbora, nerazumijevanja, boli koje ostaju u srcu i koje je teško prevladati? Ali i ožiljke pretrpljenih nepravdi, oštih riječi, nemilosrdnih osuda? Bog ne skriva od naših očiju rane koje su mu probole tijelo i dušu. Pokazuje ih kako bi nam pokazao da se na Uskrs može otvoriti novi put, da naše rane mogu postati *svijetli otvori*. Netko mi može reći: „Ali Svetosti, nemojte pretjerivati“. Ne, to je istina: pokušaj, pokušaj. Pokušaj to učiniti. Misli na svoje rane, one koje samo ti znaš, koje svaki pojedini ima skrivene u svom srcu. I pogledaj Gospodina. Vidjet ćeš, vidjet će kako se iz tih rana prolamaju zrake svjetla. Isus na križu ne uzvraća optužbe, nego ljubi. On voli i oprašta onima koji ga ranjavaju (usp. *Lk* 23, 34). Tako pretvara zlo u dobro, tako pretvara i preobražava bol u ljubav.

Braćo i sestre, nije stvar u tome da te život malo ili mnogo povrijedio, nego što učiniti od tih rana. Sitne, velike, one koje će uvijek ostaviti biljeg na mom tijelu, u mojoj duši. Što ja činim sa svojim ranama? Što činiš ti, ti, ti sa svojim ranama? „Ne, Oče, ja tih rana nemam“. – „Pazi, razmisli dvaput prije nego to kažeš“. I pitam te: što činiš sa svojim ranama, onima koje samo ti poznaješ? Možeš dopustiti da te obuzmu zlopamćenje i tuga ili ih pak možeš sjediniti s Isusovim ranama, tako da i moje rane postanu svijetle. Sjetite se mnogih mladih ljudi koji ne mogu podnijeti svoje rane i traže spas u samoubojstvu: danas, u našim gradovima, mnogo, jako mnogo mladih ne vidi izlaza, nemaju nade i radije bježe u drogu, u zaborav... jadnici. Pomislite na njih. A ti, koja je tvoja droga, da pokriješ rane? Naše rane mogu postati izvori nade kad, umjesto da sažalijevamo same sebe, brišemo suze drugima; kad se, umjesto da gajimo ogorčenost zbog onoga što nam je oduzeto, pobrinemo za ono što nedostaje drugima; kad se, umjesto da smo zaokupljeni mislima o nama samima, priginjemo nad one koji pate; kad umjesto žeđi za ljubavlju prema nama, tažimo žeđ za ljubavlju onih koji nas trebaju. Jer tek kad prestanemo misliti na sebe, sebe ponovno nalazimo. Ali ako nastavimo misliti na same sebe nećemo više ponovno pronaći sebe. I kad budemo tako činili – kaže se u Svetom pismu – naša će rana brzo zacijeliti (usp. *Iz* 58, 8) a nada ponovno procvasti. Razmislite: što mogu učiniti za druge? Ranjen sam, ranjen sam grijehom, ranjen sam životom, svaki od nas ima vlastitu ranu. Što činim: ližem li cijeli život svoje rane? Ili gledam rane drugih i idem s ranjenim iskustvom svoga života ozdravljati, pomagati drugima? To je izazov danas, za sve vas, za svakog pojedinog od vas, za svakog pojedinog od vas. Neka nam Gospodin pomogne da idemo naprijed kroz život.

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

[...] U snažnom duhovnom ozračju Velikog tjedna, pozivam sve na razmatranje otajstva Gospodinove muke, smrti i uskrsnuća kako bismo iz njega crpili snagu da zahtjeve Evanđelja pretačemo u život.

I ne zaboravimo moliti za mučeničku Ukrajinu.

Apeli Svetoga Oca

Sutra se slavi Međunarodni dan sporta za razvoj i mir, koji su proglasili Ujedinjeni narodi. Nadam se da će pridonijeti jačanju nakanâ solidarnosti i stavova prijateljstva i bratskog dijeljenja.

U ovom Velikom tjednu Kristove muke, obnavljajući spomen na njegovu nepravednu smrt, posebno se spominjem svih žrtava ratnih zločina i, dok pozivam na molitvu za njih, uzdignimo prošnju Bogu da se srca sviju obrate. Gledajući Mariju, Majku Božju, podno križa, u mojim su mislima majke: majke ukrajinskih i ruskih vojnika palih u ratu. One su majke mrtve djece. Molimo za te majke.